

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Географічний факультет
Кафедра економічної і соціальної географії

Затверджено
на засіданні кафедри економічної
і соціальної географії
географічного факультету
Львівського національного університету
імені Івана Франка
(протокол № 1 від «31» серпня 2022 р.)

В. о. завідувача кафедри доц. Гудзеляк І. І.

СИЛАБУС

навчальної дисципліни
«ПРОБЛЕМИ ГЕОГРАФІЇ ОСВІТИ І НАУКИ»,
що викладається в межах ОПП Середня освіта (Географія)
другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів предметної спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія)

Львів 2022

Назва курсу	<i>Проблеми географії освіти і науки</i>
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Географічний факультет. Кафедра економічної і соціальної географії
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	01 Освіта/Педагогіка 014.07 Середня освіта (Географія) Предметна спеціальність: 014.07 Середня освіта (Географія)
Викладачі курсу	<i>Влах Мирослава Романівна</i> , канд. геогр. наук, доцент кафедри економічної і соціальної географії
Контактна інформація викладачів	myroslava.vlakh@lnu.edu.ua, mvlakhr@ukr.net, https://geography.lnu.edu.ua/employee/vlah-myroslava-romanivna тел. моб. 066-741-97-35
Консультації з курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекційно-семінарських занять. Також можливі онлайн-консультації через Zoom або Microsoft Teams. Для погодження часу онлайн-консультацій слід писати на електронну пошту викладача.
Сторінка курсу	https://geography.lnu.edu.ua/academics/master/education-geography-master
Інформація про курс	Навчальна дисципліна «Проблеми географії освіти і науки» є вибірковою дисципліною циклу професійної та практичної підготовки, яка розроблена на кафедрі економічної і соціальної географії в рамках освітньої програми підготовки магістра з предметної спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія) та викладається на денній формі навчання у 2 семестрі та на заочній формі в 3 семестрі обсягом 3 кредити (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Навчальна дисципліна «Проблеми географії освіти і науки» укладена відповідно до освітньої програми підготовки магістра з предметної спеціальності 014.07 Середня освіта (Географія). Навчальна дисципліна розкриває місце географії освіти і науки у системі наукового знання, головні чинники розвитку освіти і науки в Україні та світі, особливості компонентно-функціональної і територіально-функціональної структури географії освіти і науки та напрями її удосконалення.
Мета та цілі курсу	<i>Мета:</i> ознайомити студентів з основними теоретико-методологічними, методичними і прикладними проблемами географії освіти і науки в Україні та світі. Відповідно до освітньо-професійної програми вивчення дисципліни сприяє набуттю здобувачами вищої освіти таких компетентностей: ЗК 1. Здатність використовувати сформований науковий світогляд в межах безпосередньої предметної діяльності. ФК 11. Здатність використовувати систему наукових знань для організації навчальної діяльності у закладах освіти з урахуванням особливостей самого предмету. ФК 13. Здатність застосовувати знання про сучасні досягнення у предметних областях, а також застосовувати міждисциплінарні підходи у навчанні географії. ФК 18. Здатність застосовувати базові знання з природничої та суспільної географії для формування розуміння причинно-наслідкових зв'язків та уміння їхнього застосування у професійній, соціальній діяльності. <i>Завдання:</i> <ul style="list-style-type: none"> • розкрити зміст поняття «наукова проблема»; • визначити головні проблеми географії освіти і науки в Україні та світі; з'ясувати їхню сутність та напрями розв'язання.
Література для вивчення дисципліни	Базова: 1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 344 с. 2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 1. : Семінарські заняття. Тести. Індивідуальне навчально-дослідне завдання / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 122 с. 3. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки : навч. посіб. для самостійної роботи студентів. Ч. 2. : Допоміжні навчальні матеріали / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – 138 с. 4. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток : монографія / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2022. – 488 с. 5. Наука і цінність людського буття : колективна монографія / [за заг. ред. проф. В.

- П. Мельника]. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2015. — 452 с.
6. Науково-освітній потенціал нації: погляд у XXI століття [Текст]: у 3 т. / В. Литвин [та ін.]. – Київ : Навч. книга, 2004. – 2006. – 638 с.
7. *Олійник Я.* Географічна наука в Україні : становлення і розвиток / Я. Олійник. – Київ : Ніка-Центр, 2007. – 148 с.
8. *Ровенчак І.* Геоосвіта і геокультура: навч. посіб. / І. Ровенчак, Л. Котик. – Львів : Видав. центр ЛНУ, 2020. – 164 с.
9. Соціальна географія : підручник / за ред. Л. Немець, К. Мезенцева. – Київ : Фенікс, 2019. – 304 с.
10. *Стецький В. В.* Географія науки і освіти : текст лекцій / В. В. Стецький. □ Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – 163 с.
11. *Шаблій О.* Нова системна класифікація географічної науки : проблеми і напрямки модернізації / О. Шаблій, М. Влах, Л. Котик // Історія української географії : всеукр. наук.-теор. часопис. – 2015. – Вип. 32. – С. 7–18.
12. *Шаблій О.* Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – 444 с.
13. *Шевчук А. В.* Регіональні освітні системи: теорія, методологія, практика інноваційного розвитку : монографія / А. В. Шевчук. – Львів : ІРД НАН України, 2014. – 420 с.
14. *Юрчук Л. М.* Механізм утворення освітніх округів / Л. М. Юрчук. – URL: <http://www.academy.gov.ua/ej/ej12/txts/10ylmuoo.pdf>.

Додаткова:

1. *Вірченко П. А.* Просторова організація системи освіти регіону (на прикладі Харківської області): Автореф. дис. ... канд. геогр. н. Спец. 11.00.02 – економічна та соціальна географія / П. А. Вірченко ; Харків. нац. ун-т ім. В. Н. Каразіна. – Харків : ХНУ, 2010. – 20 с.
2. Гуманітарна сфера: питання теорії і практики : монографія / В. І. Куценко, Л. Г. Богуш, О. А. Комарова, Я. В. Остафійчук / за ред. В. І. Куценко. – Київ : Науковий світ, 2002. – 456 с.
4. *Дудник І. М.* Територіальна організація послуг : курс лекцій / І. М. Дудник. – Полтава : ПІБ МНТУ, 2002. – 100 с.
5. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.
6. *Мельниченко Т. Ю.* Україна в освітньому просторі Європи / Т. Ю. Мельниченко // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Проблеми європейської інтеграції і транскордонної співпраці. Вип. XXIX / НАН України. Ін-т регіональних досліджень. Редкол.: відп. ред. М. І. Долішній. – Львів ; Луцьк, 2001. – С. 335–338.

Інформаційні ресурси:

1. *Влах М.* Теорія і методологія географічної науки: навч. посібник / М. Влах, Л. Котик. – Львів: ЛНУ ім. Івана Франка, 2018. – 344 с. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/Teoriia_i_metodolohiia_heohrafichnoi_nauky_2018.pdf.
2. Державна служба статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
3. Загальна декларація прав людини. URL : <https://www.google.com/url?esrc=s&q=&rct=j&sa=U&url=https://lawyersunion.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/Deklaratsiya-prav-lyudyny.pdf&ved=2ahUKEwi3q4GUI-6AAxXthv0NHT1VCr0QFnoEACAg&usg=AOvVaw2SY5bVkhvQXukXQVM2WLKE>.
4. Закон України «Про вищу освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>.
5. Закон України «Про дошкільну освіту». URL : <https://data.rada.gov.ua/laws/show/2628-III#Text>.
6. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19>.
7. Закон України «Про наукові парки». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1563-17>.
8. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>.
9. Закон України «Про освіту». URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>.
10. Закон України «Про позашкільну освіту». URL :

	<p>https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text.</p> <p>11. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text.</p> <p>12. Закон України «Про фахову передвищу освіту». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text.</p> <p>13. Конституція України. URL : http://ufpp.gov.ua/content/PDF/zakonodavstvo/konstitychiya.pdf.</p> <p>14. Концепція «Нової української школи». URL : https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf.</p> <p>15. Львівська національна наукова бібліотека імені В. Стефаника. URL : http://www.library.lviv.ua.</p> <p>16. Міністерство освіти і науки України. URL: www.mon.gov.ua.</p> <p>17. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського, електронні фахові видання. URL : http://www.nbuv.gov.ua.</p> <p>18. Українська електронна енциклопедія освіти. URL: http://eduglos.iitta.gov.ua; https://nauka.gov.ua/infrastructure/r.pfzfcHRs.</p> <p>19. ЮНЕСКО. URL : https://www.unesco.org/en.</p>
Тривалість курсу	90 годин
Обсяг курсу	<p><i>Денна форма навчання:</i> 48 год. аудиторних, з них – 32 год. лекцій, 16 год. – семінарські заняття та 42 год. самостійної роботи.</p> <p><i>Заочна форма навчання:</i> 14 год. аудиторних, з них – 10 год. лекції, 4 год. – семінарські заняття та 76 год. самостійної роботи.</p>
Очікувані результати навчання	<p>Очікувані результати навчання згідно з освітньою програмою:</p> <p>ПРН 7. Вміти аналізувати та порівнювати національну та закордонну системи середньої освіти, окреслювати перспективи її розвитку під впливом міжнародного досвіду.</p> <p>ПРН 8. Розуміти зміст та алгоритм проведення науково-педагогічного дослідження, зокрема і розробляти програму для впровадження результатів у практичній діяльності.</p> <p>ПРН 9. Вміти застосовувати міждисциплінарний підхід у процесі навчання географії в закладах середньої освіти.</p> <p>ПРН 14. Вміти розробляти, вдосконалювати та впроваджувати методи та методики навчання географії.</p> <p>У результаті вивчення курсу студент повинен знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> • сутність понять «освіта», «наука»; види освіти; типологію науки; • систему чинників становлення і розвитку освіти і науки; • закономірності становлення і розвитку компонентно-функціональної та геопросторової організації освітнього і наукового процесів у світі, окремих країнах, зокрема в Україні. <p>уміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> • використовувати сформований у процесі навчання дисципліни науковий світогляд в межах фахової освітньої діяльності; • застосовувати базові знання з географії освіти і науки для формування розуміння причинно-наслідкових зв'язків та здатність їхнього застосування у професійній, соціальній діяльності; • користуватися різноманітними джерелами інформації з географії освіти і науки, аналізувати їх і формулювати висновки; • виконувати геопросторовий аналіз розвитку науки і освіти окремих країн та України; • аналізувати та порівнювати національну і закордонну системи освіти і науки, окреслювати перспективи їхнього розвитку; • графічно відображати статистичну інформацію, створювати картосхеми; • репрезентувати знання з географії освіти і науки, зокрема щодо її об'єкта, предмета, місця і зв'язків у системі, аргументувати періодизацію історії розвитку та її суспільну значущість.
Ключові слова	Освіта, наука, формальна освіта, неформальна освіта, інформальна освіта, самоосвіта, просвіта, базова освіта, середня освіта, вища освіта, класична наука, некласична наука, постнекласична наука, географія освіти, географія науки, чинники розвитку і функціонування, освітній комплекс, науковий комплекс.
Формат курсу	Змішаний (очно-дистанційний). Проведення лекційних, семінарських і практичних занять.

<p>Теми</p>	<p align="center">Змістовий модуль 1. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ПРОБЛЕМИ ГЕОГРАФІЇ ОСВІТИ І НАУКИ»</p> <p>Тема 1. Зміст і завдання навчальної дисципліни «Проблеми географії освіти і науки».</p> <p>Тема 2. Місце географії освіти і науки у системі суспільно-географічних наук.</p> <p>Тема 3. Чинники формування, розвитку та функціонування освітніх і наукових систем.</p> <p>Тема 4. Роль університетів у розвитку людства.</p> <p>Тема 5. Науково-теоретичні і методичні проблеми суспільно-географічних досліджень сучасних освітньо-наукових систем.</p> <p>Тема 6. Доступність до освіти і наукових досліджень населення країн світу.</p> <p align="center">Змістовий модуль 2. КОМПОНЕНТНІ ТА ГЕОПРОСТОРОВІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ</p> <p>Тема 7. Проблеми формування сучасної компонентно-функціональної структури освітньо-наукових систем України.</p> <p>Тема 8. Проблеми геопросторової організації освіти і науки в Україні.</p> <p>Тема 9. Проблеми географії освіти і науки в країнах світу. Провідні світові освітньо-наукові центри і школи.</p> <p>Тема 10. Освітній і науковий потенціал населення України і країн світу.</p>
<p>Підсумковий контроль, форма</p>	<p>Залік</p>
<p>Пререквізити</p>	<p>Для вивчення курсу студенти потребують базових знань із загальної природничої і суспільної географії, суспільної географії України і світу.</p>
<p>Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу</p>	<p>Використовуються такі методи навчання:</p> <p>а) словесні – лекція, пояснення, бесіда;</p> <p>б) наочні – ілюстрування лекційного матеріалу картосхемами, рисунками, графіками та таблицями;</p> <p>в) інтерактивні – мозковий штурм, кейсів, проблемний виклад матеріалу.</p>
<p>Необхідне обладнання</p>	<p>Персональний комп'ютер, програми ZOOM, Office 365</p>
<p>Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)</p>	<p>Оцінювання відбувається за 100-бальною шкалою.</p> <p>Бали нараховуються за таким співвідношенням:</p> <p><i>семінарські і практичні заняття:</i> 8 занять по 5 балів за кожне; максимальна кількість балів – 40 (40 % семестрової оцінки);</p> <p><i>змістові модулі:</i> 2 змістові модулі по 20 балів за відкриті тестові завдання; максимальна кількість балів – 40 (40 % семестрової оцінки);</p> <p><i>індивідуальне науково-дослідне завдання</i> – максимальна кількість балів – 20 (20 % семестрової оцінки).</p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів – 100.</p> <p><i>Відвідування занять.</i> Обов'язкова присутність студентів на лекціях і семінарських заняттях.</p> <p><i>Політика щодо крайдат і перекладання.</i> Семінарські заняття, які відпрацьовуються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються нижчими балами. Перекладання модуля відбувається лише за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).</p> <p><i>Академічна доброчесність.</i> Очікується, що роботи студентів будуть оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність покликань на використані джерела, фальсифікація джерел, списування будуть вважатися випадками академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в практичній роботі студента є підставою для її незарахування.</p> <p>Списування під час модульного опитування заборонені.</p>
<p>Питання до заліку</p>	<p>Питання формуються відповідно до програми силабусу.</p>
<p>Опитування</p>	<p>Анкету для оцінювання якості курсу буде надано після його завершення.</p>

			<p>наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.</p> <p>5. <i>Шаблій О.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 22-29.</p> <p>6. <i>Шаблій О.</i> Нова системна класифікація географічної науки : проблеми і напрямки модернізації / О. Шаблій, М. Влах, Л. Котик // Історія української географії : всеукр. наук.-теор. часопис. – 2015. – Вип. 32. – С. 7–18.</p>		
3.	Нормативно-правове забезпечення розвитку освіти і науки у світі та Україні	Семінарське заняття	<p>1. Закон України «Про вищу освіту». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text.</p> <p>2. Закон України «Про дошкільну освіту». URL : https://data.rada.gov.ua/laws/show/2628-III#Text.</p> <p>3. Закон України «Про освіту». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19.</p> <p>4. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19.</p> <p>5. Закон України «Про наукові парки». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1563-17.</p> <p>6. Закон України «Про повну загальну середню освіту». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text</p> <p>7. Закон України «Про позашкільну освіту». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1841-14#Text .</p> <p>8. Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/103/98-%D0%B2%D1%80#Text .</p> <p>9. Закон України «Про фахову передвищу освіту». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text.</p> <p>10. Загальна декларація прав людини. URL : https://www.google.com/url?esrc=s&q=&rc=t=j&sa=U&url=https://lawyersunion.org.ua/wp-content/uploads/2021/02/Deklaratsiya-prav-lyudyny.pdf&ved=2ahUKEwi3q4GU1-6AAxXthv0HHT1VCr0QFnoEAcQAQAg&u sg=AOvVaw2SY5bVkJHvQXukXQVM2W LKE.</p> <p>11. Конституція України. URL : http://ufpp.gov.ua/content/PDF/zakonodavstvo/konstitychiya.pdf.</p> <p>12. Концепція «Нової української школи». URL : https://www.kmu.gov.ua/storage/app</p>	<p>(2 год. / 1 год.)</p> <p>1. Ознайомитися з деклараціями ООН з проблем освіти і науково-технічного розвитку. Письмово узагальнити зміст цих декларацій.</p> <p>2. Опрацювати і змістово узагальнити головні декларації ЮНЕСКО з проблем становлення та розвитку освіти і науки у світі.</p> <p>3. Опрацювати Конституцію України на предмет гарантування громадянам держави прав освіти і наукової діяльності.</p> <p>4. Ознайомитися з базовим розумінням освіти за Законом України «Про освіту».</p> <p>5. Ознайомитися із законами України, що регламентують наукову діяльність.</p> <p>(2 год. / 10 год.)</p>	До наступного заняття
		Самостійна робота			

			/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf. 13. ЮНЕСКО. URL : https://www.unesco.org/en .		
4.	Освіта і наука як феномен культури	Семінарське заняття	<p>1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 45–90.</p> <p>2. <i>Влах М. Р.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. для самостійної роботи студентів / М. Влах, Л. Котик. – Ч. 2. : Допоміжні навчальні матеріали. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 33–41.</p> <p>3. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.</p> <p>4. Міністерство освіти і науки України. URL : https://mon.gov.ua.</p> <p>5. Наука і цінність людського буття : монографія / [за заг. ред. проф. В. П. Мельника]. — Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. — 452 с.</p> <p>6. Національна стандартна класифікація освіти (концепція). URL : http://naps.gov.ua/uploads/files/sod/NSKO.pdf.</p> <p>7. International Standard Classification of Education ISCED 2011/UNESCO. URL : http://uis.unesco.org/en/topic/international-standard-classification-education-isced.</p>	(2 год. / 1 год.) 1. Сутність, функції, типологія науки. 2. Класичний, некласичний, постнекласичний етапи розвитку освіти і науки. 3. Теоретичні моделі та сучасні тенденції розвитку науки. 4. Концепції змісту освіти. Функції освіти та їхній взаємозв'язок з викликами науки. 5. Міжнародна та національна стандартна класифікація освіти. 6. Виклики формальної, неформальної, інформальної освіти.	До наступного заняття
		Самостійна робота		(2 год. / 10 год.)	
5.	Чинники формування, розвитку та функціонування освітніх і наукових систем 1. Сутність поняття «чинник», «система чинників» у суспільній географії. 2. Історичні передумови розвитку освіти і науки на українських землях і в країнах світу. 3. Соціально-демографічний чинник розвитку освіти і науки. 4. Вплив АТУ та його реформи на розвиток освітніх і наукових систем України. 5. Економічний чинник розвитку освіти і науки. 6. Природно-географічні чинники розміщення і функціонування закладів	Лекція	<p>1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка 2022. – С. 224–226.</p> <p>2. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.</p> <p>3. <i>Стецький В. В.</i> Географія науки і освіти : текст лекцій / В. В. Стецький. □– Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – С. 21–35.</p> <p>4. Закон України «Про освіту». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19.</p> <p>5. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19.</p> <p>6. Закон України «Про наукові парки». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1563-17.</p>	(6 год. / 2 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (4 год. / 11 год.)	

	освіти і науки. 7. Нормативно-правові передумови розвитку освіти і науки в Україні та світі.				
6.	Чинники формування, розвитку та функціонування освітніх і наукових систем	Семінарське заняття	<p>1. <i>Влах М.</i> Вербальна мова суспільної географії: становлення і розвиток / М. Влах. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка 2022. – С. 224–226.</p> <p>2. <i>Стецький В. В.</i> Географія науки і освіти : текст лекцій / В. В. Стецький. □– Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – С. 21–35.</p> <p>3. Закон України «Про освіту». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19.</p> <p>4. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19.</p> <p>5. Закон України «Про наукові парки». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1563-17.</p>	(4 год. / 2 год.) 1. Сутність поняття «чинник», «система чинників» у суспільній географії. 2. Історичні передумови розвитку освіти і науки на українських землях і в країнах світу. 3. Соціально-демографічний чинник розвитку освіти і науки. 4. Вплив АТУ та його реформи на розвиток освітніх і наукових систем України. 5. Економічний чинник розвитку освіти і науки. 6. Природно-географічні чинники розміщення і функціонування закладів освіти і науки. 7. Нормативно-правові передумови розвитку освіти і науки в Україні та світі.	До наступного заняття
		Самостійна робота		(3 год. / 11 год.)	
7.	Роль університетів у розвитку людства 1. Виникнення університетів та особливості організації освітньо-наукового процесу. 2. Еволюція функцій університету. 3. Головні моделі класичного університету: англійська, німецька, французька. 4. Досвід США з організації вищої освіти та	Лекція	<p>1. <i>Бахрушин В.</i> Місія університетів у світі: історія та сучасність / В. Бахрушин. URL : http://education-ua.org/ua/articles/167-misiya-universitetiv-u-sviti-istoriya-ta-suchasnist.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 40–95.</p> <p>3. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.</p> <p>4. Закон України «Про вищу освіту». URL :</p>	(2 год. / –)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (2 год. / –)	

	<p>формування дослідницьких університетів, інноваційних університетів.</p> <p>5. «Велика хартія університетів» та цілі постнекласичного університету.</p> <p>6. Провідні університети України і світу.</p>		<p>https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18.</p> <p>5. Майбутнє університетів. Ч. 1. Еволюція університетів: на порозі невідомого майбутнього. URL : https://www.uifuture.org/publications/reports/24475-maybutnie/universitytetiv.</p> <p>6. <i>Поляков М. В.</i> Класичний університет: еволюція, сучасний стан, перспективи / М. В. Поляков, В. С. Савчук. – Київ : Генеза, 2004. – 416 с.</p> <p>7. <i>Ровенчак І.</i> Геоосвіта і геокультура: навч. посіб. / І. Ровенчак, Л. Котик. – Львів : Видав. центр ЛНУ, 2020. – С. 62–67.</p> <p>8. <i>Ясперс К.</i> Ідея Університету / К. Ясперс / упоряд. М. Зубрицька та ін. – Львів, 2002. – 304 с.</p> <p>9. <i>Яцунь О.</i> Університет перед викликами глобалізації: соціальний аспект / О. Яцунь URL : http://profspilka.kiev.ua/publikacii/authors/2495-unversitet-pered-viklikami-globalzacyi-socialniy-aspekt.html.</p>		
8.	Роль університетів у розвитку людства	Семінарське заняття	<p>1. <i>Бахрушин В.</i> Місія університетів у світі: історія та сучасність / В. Бахрушин. URL : http://education-ua.org/ua/articles/167-misiya-universitetiv-u-sviti-istoriya-ta-suchasnist.</p> <p>2. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 96–108.</p> <p>3. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.</p> <p>4. Закон України «Про вищу освіту». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18.</p> <p>5. Майбутнє університетів. Ч. 1. Еволюція університетів: на порозі невідомого майбутнього. URL : https://www.uifuture.org/publications/reports/24475-maybutnie/universitytetiv.</p> <p>6. <i>Поляков М. В.</i> Класичний університет: еволюція, сучасний стан, перспективи / М. В. Поляков, В. С. Савчук. – Київ : Генеза, 2004. – 416 с.</p> <p>7. <i>Ровенчак І.</i> Геоосвіта і геокультура: навч. посіб. / І. Ровенчак, Л. Котик. – Львів: Видав. центр ЛНУ, 2020. – С. 62–67.</p> <p>8. <i>Ясперс К.</i> Ідея Університету / К. Ясперс / упоряд. М. Зубрицька та ін. – Львів, 2002. – 304 с.</p> <p>9. <i>Яцунь О.</i> Університет перед викликами глобалізації: соціальний аспект / О. Яцунь URL : http://profspilka.kiev.ua/publikacii/authors/2495-unversitet-pered-viklikami-globalzacyi-socialniy-aspekt.html.</p>	(2 год. / –) 1. Виникнення університетів та особливості організації освітньо-наукового процесу. 2. Еволюція функцій університету. 3. Головні моделі класичного університету: англійська, німецька, французька. 4. Досвід США в організації вищої освіти та формування дослідницьких університетів. 5. «Велика Хартія університетів» та цілі постнекласичного університету. 6. Дискурс майбутнього та його вплив на перспективи розвитку університетів. 7. Провідні університети України.	До наступного заняття

		Самостійна робота	495-universitet-pered-viklikami-globalzaciyi-socialniy-aspekt.html .	(2 год. / –)	
9.	Науково-теоретичні і методичні проблеми суспільно-географічних досліджень сучасних освітньо-наукових систем 1. Поняття «освітня система», «наукова система», «освітньо-наукова система» 2. Методичні підходи до вивчення освітньо-наукового рівня населення України і країн світу. 3. Методичні підходи досліджень організації і функціонування освітньо-наукового простору.	Лекція	1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 189–202. 2. <i>Шаблій О. І.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 339–346. 3. <i>Стецький В. В.</i> Географія науки і освіти : текст лекцій / В. В. Стецький. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – С. 42–77.	(6 год. / –)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (2 год. / –)	
10.	Доступність до освіти і наукових досліджень населення країн світу 1. Категорія «доступність» у системі суспільних відносин. 2. Тлумачення доступності до освіти і наукових досліджень в українській і зарубіжній літературі. 3. Види доступності до освіти і наукових досліджень: соціально-економічна, просторова, науково-навчальна.	Лекція	1. <i>Стецький В. В.</i> Географія науки і освіти : текст лекцій / В. В. Стецький. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – С. 65–77. 2. Закон України «Про освіту». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19 . 3. Закон України «Про наукову і науково-технічну діяльність». URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/848-19 .	(2 год. / –)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (2 год. / –)	
Змістовий модуль 2. КОМПОНЕНТНІ ТА ГЕОПРОСТОРОВІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ					
11.	Проблеми формування сучасної компонентно-функціональної структури освітньо-наукових систем України 1. Безперервність освіти і структура національного освітнього і наукового комплексів (НОК, ННК) України. 2. Головні риси та властивості компонентно-функціональної структури НОК, ННК. 3. Система дошкільних, загальноосвітніх і позашкільних закладів. Система закладів професійного навчання, базова і післядипломна освіта. 4. Система наукових	Лекція	1. <i>Олійник Я.</i> Географічна наука в Україні : становлення і розвиток / Я. Олійник. – Київ : Ніка-Центр, 2007. – 148 с. 2. Соціально-економічна географія України : навч. посіб. / за ред. Шаблія О. І. [вид. 2-е, перероб. і доп.]. – Львів : Світ, 2000. – С. 417–425. 3. <i>Стецький В. В.</i> Географія науки і освіти : текст лекцій / В. В. Стецький. – Львів: Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – С. 112–125. 4. <i>Шаблій О. І.</i> Основи загальної суспільної географії: підручник / О. І. Шаблій. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – С. 218–247.	(4 год. / 2 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (2 год. / 12 год.)	

	закладів НАНУ, галузевих міністерств і ЗВО. 5. Глобалізація сфери вищої освіти.				
12.	Розвиток освіти та інноваційної діяльності в Україні	Практичне заняття	<p>1. Вища освіта в Україні у 2017 році : стат. зб. – Київ : Держ. служба стат. України, 2018. — 298 с.</p> <p>2. Енциклопедія освіти / Нац. акад. пед. наук України; [гол. ред. В. Г. Кремень]: 2-ге вид., допов. та перероб. – Київ : Юрінком Інтер, 2021. – 1144 с.</p> <p>3. Концепція «Нової української школи». URL : https://www.kmu.gov.ua/storage/app/media/reforms/ukrainska-shkola-compressed.pdf.</p> <p>4. Моніторинг інтеграції української системи вищої освіти в Європейський простір вищої освіти та наукового дослідження : аналітичний звіт. URL : http://www.edupolicy.org.ua/dx/assets/images/Analit2ua_web.pdf.</p> <p>5. Наукова та інноваційна діяльність в Україні : стат. зб. – Київ : Держ. служба стат. України, 2018. – 178 с.</p> <p>6. Система освіти в Україні URL : https://www.eduget.com/news/sistema_osvit_i_v_ukraini-115.</p> <p>7. Україна у цифрах, 2021 : стат. зб. – Київ : Держ. служба стат. України, 2022. URL : https://ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2022/zb/08/zb_Ukraine%20in%20figures_21u.pdf.</p>	(4 год. / –) 1. Укласти блок-схему «Структура системи освіти України» та дати означення головних її компонентів. 2. Побудувати структурну діаграму «Підготовка фахівців за галузями знань у ЗВО України». 3. Проаналізувати інфраструктуру системи вищої освіти України та виконати картосхему «Вища освіта України». 4. Проаналізувати територіальні відмінності розвитку інноваційної діяльності в Україні.	До наступного заняття
		Самостійна робота		(3 год. / –)	
13.	Проблеми геопросторової організації освіти і науки в Україні 1. Суспільно-географічні засади виділення територіальних освітніх і наукових систем різного рівня. 2. Методика утворення освітніх округів. 3. Первинні (локальні), адміністративно-районні, міжрайонні, обласні, міжобласні (регіональні) освітні системи. Їхня роль в організації освітнього процесу в Україні. 4. Географія провідних освітніх і наукових центрів України.	Лекція	<p>1. <i>Мельниченко Т. Ю.</i> Україна в освітньому просторі Європи / Т. Ю. Мельниченко // Соціально-економічні дослідження в перехідний період. Проблеми європейської інтеграції і транскордонної співпраці. Вип. XXIX / НАН України. Ін-т регіональних досліджень. Редкол.: відп. ред. М. І. Долішній. – Львів ; Луцьк, 2001. – С. 335–338.</p> <p>2. Соціально-економічна географія України : навч. посіб. / за ред. <i>Шаблія О. І.</i> [вид. 2-е, перероб. і доп.]. – Львів : Світ, 2000. – С. 417–425.</p> <p>3. <i>Стецький В. В.</i> Географія науки і освіти : текст лекцій / В. В. Стецький. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – С. 125–148.</p> <p>4. <i>Шевчук А. В.</i> Регіональні освітні системи: теорія, методологія, практика інноваційного розвитку : монографія / А. В. Шевчук. – Львів : ІРД НАН України, 2014. – 420 с.</p> <p>5. <i>Юрчук Л. М.</i> Механізм утворення освітніх округів / Л. М. Юрчук. – URL: http://www.academy.gov.ua/ej/ej12/txts/10y1muoo.pdf.</p>	(4 год. / 2 год.)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (4 год. / 12 год.)	

14	<p>Проблеми географії, освіти і науки в країнах світу. Провідні освітньо-наукові центри і школи</p> <p>1. Політика країн світу з організації освіти і навчального процесу. 2. Географія провідних країн світу з високим освітнім потенціалом населення. Освітній складник індексу людського розвитку. 3. Провідні світові освітньо-наукові центри і школи.</p>	Лекція	<p>1. <i>Влах М.</i> Теорія і методологія географічної науки: навч. посіб. / М. Влах, Л. Котик. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2019. – С. 40–95.</p> <p>2. Моніторинг інтеграції української системи вищої освіти в Європейський простір вищої освіти та наукового дослідження : аналітичний звіт. URL : http://www.edupolicy.org.ua/_dx/assets/images/Analit2ua_web.pdf.</p> <p>3. <i>Ровенчак І.</i> Геоосвіта і геокультура : навч. посіб. / І. Ровенчак, Л. Котик. – Львів : Видав. центр ЛНУ, 2020. – С. 62–67.</p>	(4 год. / –)	До наступного заняття
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (4 год. / –)	
15.	<p>Освітній і науковий потенціал населення України і країн світу</p> <p>1. Поняття «освітній потенціал населення», «науковий потенціал населення». 2. Індекс освітнього потенціалу населення України. 3. Методичні підходи до визначення регіональних відмінностей освітнього потенціалу населення України. 4. Загальнонаціональні та регіональні відмінності населення за рівнем здобуття середньої і вищої освіти.</p>	Лекція	<p>1. Науково-освітній потенціал нації: погляд у XXI століття [Текст]: у 3 т. / В. Литвин [та ін.]. – Київ : Навч. книга, 2004–2006. – 638 с.</p> <p>2. <i>Ровенчак І.</i> Геоосвіта і геокультура: навч. посіб. / І. Ровенчак, Л. Котик. – Львів : Видав. центр ЛНУ, 2020. – С. 156–159.</p> <p>3. Соціальна географія : підручник / за ред. Л. Немець, К. Мезенцева. – Київ : Фенікс, 2019. – С. 183–185.</p> <p>4. <i>Стецький В. В.</i> Географія науки і освіти : текст лекцій / В. В. Стецький. – Львів : Видав. центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2008. – С. 137–148.</p>	(2 год. / –)	
		Самостійна робота		Опрацювати питання лекції з рекомендованої літератури. (2 год. / –)	
16.	<p>Ранжування країн світу за головними показниками розвитку освіти та інноваційної діяльності</p>	Практичне заняття	<p>1. Human Development Indices and Indicators 2018 Statistical Update / UNDP. – New York, 2018. – 121 p. URL : http://hdr.undp.org/sites/default/files/2018_human_development_statistical_update.pdf.</p> <p>2. Global Index of Cognitive Skills and Educational Attainment, 2016. URL : https://knoema.com/uzlvroe/index-of-cognitive-skills-and-educational-attainment ; https://gtmarket.ru/ratings/global-index-of-cognitive-skills-and-educational-attainment/info.</p> <p>3. Bloomberg Innovation Index, 2018. URL : https://www.bloomberg.com/graphics/2015-innovative-countries ; https://theworldonly.org/rejting-innovatsionnyh-ekonomik-2018.</p>	(2 год. / –) 1. Виокремити типи країн світу за показником тривалості навчання. Обчислити коефіцієнт кореляції між тривалістю навчання та індексом людського розвитку для кожного з типів країн. Письмово пояснити отримані результати. 2. Виконати картосхему «Тривалість навчання та інноваційний розвиток». 3. Підготувати доповідь про систему освіти	До наступного заняття

				однієї з держав світу за значенням індексу ефективності національної системи освіти.	
		Самостійна робота		(2 год. / –)	
	Аудиторні години (денна / заочна)			48 год. / 14 год.	
	Самостійна робота			42 год. / 76 год.	
	ІНДЗ			10 год. / –	
	УСЬОГО			90 год. / 90 год.	